

15.02.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**15 Şubat 2023
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

15 Şubat 2023 Çarşamba

YASAMA BÖLÜMÜ

TBMM KARARI

1356 Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çalışmalarına Ara Vermesine Dair Karar

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ

— Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 122)

— Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ve İhdas Edilen Kadrolara Emsal Belirlenmesi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 123)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Merkez ve Taşra Teşkilatları ile Bunlara Bağlı Döner Sermayeli Kuruluşlarda Sözleşmeli Personel Pozisyonlarında Çalışmakta Olanların Atanabilecekleri Memur Kadrolarına Dair Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6792)

— Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 6793)

— Diyanet İşleri Başkanlığınca Düzenlenen Eğitim Faaliyetlerinde Uygulanacak Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 6794)

YÖNETMELİKLER

— Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Orman Kanununun 17 nci Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Uygulanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Gaziantep Üniversitesi Hukuk Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

GENELGE

— Afet Bölgesindeki Kamu Çalışanlarına Yönelik Tedbirler ile İlgili 2023/5 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

TEBLİĞ

— Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2021/7)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2023/11)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 5/1/2023 Tarihli ve E: 2022/117, K: 2023/4 Sayılı Kararı

Depremzede çiftçiler için sağlanacak destekler

Depremi yıktığı 10 ilin gübre, mazot ve hayvancılık destekleri Şubat sonuna kadar ödenecek. Ayrıca, 10 ilde 2 milyon büyükbaş için hayvan başına 500 TL ve 9 milyon küçükbaş için hayvan başına 50 TL, toplam 1,5 milyar TL yem desteği verilecek.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen 10 ildeki çiftçiler için alınan tedbirlere ilişkin bilgi verdi.

Kirişçi, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, depremzede çiftçilere destek olmak için her türlü tedbiri almaya devam ettiklerini belirterek, devlet ve millet bir olarak tüm zorlukların birlikte aşılabileceğini kaydetti.

Kirişçi'nin paylaşımında; mazot, gübre, hayvancılık ve kırsal kalkınma destekleri ile Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) ürün güncelleme başvurularıyla ilgili şu bilgilere yer verildi:

"2022'den itibaren aynı olarak verilmeye başlanan mazot ve gübre destekleri, depremden etkilenen 10 ilimiz için nakit olarak ödenecektir. Bu kapsamda toplam tutarı 2,8 milyar lira olan mazot ve gübre destekleri, Şubat ayı sonuna kadar çiftçilerimizin hesaplarına yatırılacaktır. 2023 üretim yılı ÇKS başvurusunu yapan üreticilerimizin 28 Şubat olan ürün güncelleme son başvuru tarihi 8 Mayıs tarihine kadar uzatılmıştır.

Yıl boyunca ödenecek olan 530 milyon lira tutarındaki; Çiğ Süt Desteği, Buzağı Desteği, Anaç Koyun-Keçi Desteği, Büyükbaş Hayvan Besi Desteği, Arılı Kovan

15.02.2023

Desteği, Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği ödemeleri, 10 ilimiz için şubat ayı içerisinde çekilerek üreticilerimizin hesaplarına yatırılacaktır. Ayrıca, 10 il için 185 bin işletmeye, 2 milyon büyükbaş için hayvan başına 500 lira ve 9 milyon küçükbaş için hayvan başına 50 lira olmak üzere toplam 1,5 milyar lira yem desteği verilecektir.

Kırsal Kalkınma Desteği'ne yönelik olarak da Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımları için 2022-2023 dönemi başvuru süresi, depremde etkilenen 10 ilde 8 Mayıs'a, diğer illerde ise 28 Şubat'a kadar uzatılmıştır. Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları için 2022-2023 dönemi proje değerlendirme süresi, depremde etkilenen 10 ilde 8 Mayıs'a, diğer illerde ise 10 Mart'a kadar uzatılmıştır."

Otlatma bedeline yüzde 117'lik zam geldi

Deprem nedeniyle büyük sıkıntı içine giren hayvancıların otlatma bedellerinde artış yaşandı. Adana'da besiciler, otlatma bedelini geçen yıla göre yüzde 117 zamlı ödeyecek. Küçükbaş 13, büyükbaş 130 liraya otlayacak.

Adana'da besiciler, otlatma bedelini geçen yıla göre, yüzde 117 oranında zamlı ödeyecek. Mera, yaylak ve kışlaklarda her türlü kiralama işleri ve otlatma planlarını uygulayan Mera Komisyonu, bu yılki rakamları belirledi.

Geçen yıl 60 lira olan otlatma bedeli; büyükbaş hayvanlar için yüzde 117 oranındaki artışla 130 lira oldu. Küçükbaşlarda ise 6 liralık rakam bir yılda 7 lira artarak 13 liraya çıktı.

Adana'da bu yıl otlatma mevsimi ise şöyle olacak: Ceyhan, Çukurova, İmamoğlu, Karataş, Sarıçam, Seyhan, Yumurtalık ve Yüreğir ilçelerinde 1 Nisan- 15 Temmuz / 15 Ekim -1 Aralık. Aladağ, Feke, Pozantı, Saimbeyli ve Tufanbeyli İlçelerinde 1 Mayıs - 15 Ekim, Karaisalı ve Kozan ilçelerinde 1 Nisan- 15 Temmuz / 15 Ekim - 15 Kasım. Yaylak alanlarda ise otlatma mevsimi 1 Mayıs'ta başlayıp 15 Ekim'de sona erecek.

Hayvanların kış mevsiminde barındırılması ve otundan faydalanması için kışlaklarda otlatma 15 Ekim'de başlayacak. Bu arada mera, yaylak ve kışlakları kiralamak isteyen sürü sahiplerinin otlatma mevsimi başlamadan 60 gün önce, otlatmak istedikleri yeri, getirecekleri hayvan sayısını ve cinsini dilekçeyle Adana'ya gelecek aile bireyleri ve çobanları için daimi tebligat ve ikametgâh adresini beyan etmesi,

15.02.2023

Kaymakamlık vasıtasıyla veya doğrudan Adana Valiliği İl Mera Komisyonu'na müracaat etmeleri gerekiyor.

Yaylak kiralamalarında en son başvuru tarihi 1 Mart Çarşamba, kışlak kiralamalarında ise 15 Ağustos Salı olacak. Yerli göçerlerin ikamet ettikleri otlatma hakkı bulunan yerleşim yerini satın alarak hayvan getirmeleri halinde koyun-keçi kayıt sisteminden güncel hayvan sayısını belirten belgeyi ibraz etmeleri isteniyor.

19,8 milyarı aşkın yumurta üretildi

Türkiye genelinde geçen yıl 2 milyon 417 bin 995 tavuk eti ve 19 milyar 808 milyon 539 bin adet tavuk yumurtası üretildi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılı Aralık ayına ait kümes hayvancılığı üretimi verilerini açıkladı.

Buna göre, geçen yıl 19 milyar 808 milyon 539 bin adet tavuk yumurtası üretildi. Üretim, bir önceki yıla göre yüzde 2,6 arttı.

Türkiye'de geçen yıl 1 milyar 347 milyon 727 bin tavuk kesildi. Kesilen tavuk sayısı 2021'e göre yüzde 8,4 yükseldi.

Geçen yıl 2 milyon 417 bin 995 ton tavuk eti, 53 bin 646 ton hindi eti üretimi gerçekleştirildi. Tavuk eti üretimi bir önceki yıla göre yüzde 7,7, hindi eti üretimi yüzde 4,6 artış gösterdi.

Aralıkta yumurta üretimi yüzde 4,3 arttı

Tavuk yumurtası üretimi, geçen yılın aralık ayında yıllık bazda yüzde 4,3 artışla 1 milyar 745 milyon 979 bin adede yükseldi.

Aralık 2022'de kesilen tavuk sayısı ise yüzde 5,1 azalarak 109 milyon 862 bin oldu. Tavuk eti üretimi, Aralık 2022'de bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,7 azıyla 201 bin 123 tona geriledi. Hindi eti üretimi de aynı dönemde yüzde 19,4 azalarak 4 bin 579 ton oldu.

Deprem hayvancılığı da vurdu... Yok pahasına satılıyor... Fırsatçıların eline düştü

Türkiye'deki hayvan varlığının yüzde 15'i depremin vurduğu 10 ilde. Bölgedeki yetiştiriciler su ve yem sıkıntısı çekiyor, elektrik yok, sütler sağılamıyor, sağılanlar değerlendirilemiyor.

Kahramanmaraş Elbistan'ın Sevdilli köyünde, ahır yıkılan ve 100 koyunu dışarıda kalan çiftçi, "İhtiyacı olan herkes bir koyun alsın, benim de depremzedelere yardımım bu olsun. Eksi 20 derecede dışarıda donacak. Yem yok, ne yapabilirim" dedi.

Birçok köyde yüzlerce hayvan da enkaz altında kalmış, hayatta kalanlar için de ne barınılacak ahır ne yiyecek yem ne içecek su var. Birçok köyde elektrik yok, sütler sağılamıyor, sağılanlar değerlendirilemiyor, hayvanlar süttten kesilecek.

Deprem bölgesinde birçok hayvan yetiştiricisi aynı durumda.

Şu anda deprem bölgesinde hayatta kalan çiftçiler sadece kendilerini değil hayvanlarını da düşünmek durumunda. Ahırlar çöktüğü için acil hayvan çadırlarına ihtiyaç var. Birçok yetiştirici ise yok pahasına hayvanlarını satıp deprem bölgesinden ayrılmaya çalışıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu 2022 verilerine göre depremin vurduğu Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Gaziantep, Adana, Diyarbakır, Kilis, Osmaniye ve Şanlıurfa'da 2 milyon 49 bin büyükbaş, 9 milyon 105 bin civarı da küçükbaş hayvan

bulunuyor. 10 ilde toplamda 11 milyon 153 bin hayvan varlığı söz konusu, Bu rakam Türkiye'deki hayvan varlığının yüzde 15'ine denk geliyor.

HAYVANLAR SUSUZ KALDI

Cumhuriyet'ten Şehriban Kıracı'nın haberine göre, Elbistan Ziraat Odası Başkanı Mehmet Ali Bulut, "Şu anda birçok köyde elektrik, su yok. Hayvanlar susuz. Burada gece hava sıcaklığı eksi 15-20 dereceye düşüyor. Evi ahır yıkılanlar hayvanını satıp gitmek istiyor. Elbistan'da hayat bitti, insanlar nereye gidip yem alacak? Güya dün bu bölgeye yem yardımı yapılacaktı ama ortada bir şey yok. Madem burada OHAL ilan edildi öyleyse çiftçinin, hayvancılık yapanın yanında olsunlar. Fırsatçılara izin verilmemeli" değerlendirmesini yaptı.

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD) Başkanı Sencer Solakoğlu, "Batıdan fırsatçılar 30 bin liralık hayvanı 3 bin liraya alıp gidiyor" tarzı çok haber aldıklarını vurgulayarak "Lütfen kimse yok pahasına hayvanını satmasın" çağrısı yaptı. Solakoğlu, deprem bölgesinde hayvancılıkla ilgili yaşanan şu sorunları paylaştı:

"Ahırlar yıkıldığı için çok acil hayvan çadırlarına ve yeme ihtiyaç var. Sakın fırsatçılara müsaade etmeyin. Hayvanlarını satmak isteyen bizimle irtibata geçsin. Kesimhanelerle görüşüyoruz, hayvanları değerinde almalarını sağlıyoruz. Çağrı merkezimize ciddi sayıda ihbar geliyor. İhtiyaç duyan çiftçilere makine ekipman ve sağım makineleri ile yem yönlendiriyoruz."

Toplanan inek sütü miktarı geçen yıl yüzde 3 azaldı

Türkiye genelinde ticari süt iletmecilerince toplanan inek sütü miktarı, 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 3 azalarak 9 milyon 751 bin 791 ton oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılı Aralık ayına ait süt ve süt ürünleri üretimi verilerini açıkladı.

Buna göre, ticari süt iletmelerince toplanan inek sütü miktarı, aralıkta bir önceki aya göre yüzde 10,9 artarak, 718 bin 139 tondan 796 bin 400 tona yükseldi.

Ticari süt iletmelerince toplanan inek sütü miktarı, aralıkta bir önceki yılın aynı ayına kıyasla yüzde 0,4 azaldı.

Söz konusu miktar, ocak-aralık döneminde 2021'in aynı dönemine göre yüzde 3 azalarak 9 milyon 751 bin 791 tona geriledi.

Aralıkta bir önceki yılın aynı ayına göre, yoğurt üretimi yüzde 9,4, içme sütü üretimi yüzde 6 ve ayran üretimi yüzde 3,5 artarken, tereyağı üretimi yüzde 16,7 ve inek peyniri üretimi yüzde 0,9 azaldı.

Geçen yılın ocak-aralık döneminde 2021'in aynı dönemine göre, tereyağı üretimi yüzde 12,8, ayran üretimi yüzde 6,9 ve yoğurt üretimi yüzde 3,8 artarken, inek peyniri üretimi yüzde 4,5 ve içme sütü üretimi yüzde 1,7 geriledi.

Kasımda 123 bin 123 ton olan içme sütü üretimi, aralık ayında yüzde 9 artarak 134 bin 216 ton olarak kayıtlara geçti.

Erdoğan: Şimdi yaraları sarma, acıları dindirme vakti

Kabine toplantısı sonrası değerlendirmede bulunan Cumhurbaşkanı Erdoğan, depremlerde can kaybının 35 bin 418'e yükseldiğini, yaralı 13 bin 208 vatandaşın hastanelerde tedavi altında olduğunu bildirdi. Erdoğan, "Şimdi yaraları sarma, acıları dindirme, yıkılanları yapma, milyonlarca insanımızı yeniden hayata bağlama vakti" dedi.

Kabine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) merkez binasında deprem gündemiyle toplandı.

Deprem felaketine dair son bilgileri paylaşan ve bölgesindeki çalışmalarını anlatan Erdoğan'ın konuşmasından satır başları şöyle:

Can kaybı 35 bin 418

Ülkemiz 6 Şubat günü yaşadığımız 2 depremle tarihinde eşi benzeri görülmemiş bir alanda, eşi benzeri görülmemiş bir depremle sarsıldı. Depremde 35 bin 418 vatandaş hayatını kaybetti, 105 bin 505 kişi yaralandı. Yaralılarımızın 13 bin 208'i halen hastanelerimizde tedavi altındadır. Deprem bölgesinde enkaz haline gelen 19 bini aşkın binadan 15 bininin müdahalesi tamamlandı.

Depremde bölgesindeki hasarın büyüklüğü yanında çetin kış şartlarıyla ulaşım ve enerji başta olmak üzere altyapıda yaşanan yıkımlar işimize çok zorlaştırdı. Tüm bu sıkıntılar ilk etap hem arama-kurtarma hem yardım çalışmalarında ciddi aksamalara neden oldu.

250 bin kamu görevlimiz deprem bölgesinde

Türkiye'nin diğer 71 vilayetinden gelenlerle birlikte yaklaşık 250 bin kamu görevlimiz deprem bölgesindeki çalışmalarda yer alıyor. Sahada görevlendirilen iş makinesi sayısı 12 bin 235'e, uçak sayısı 76'ya, helikopter sayısı 121'e, gemi sayısı 26'ya, insansız hava aracı sayısı 45'e ulaştı.

Depremi üzerinden geçen uzun saatlerin ardından bile arama kurtarma ekiplerimizin yıkıntıların altından canlı vatandaşlarımızı çıkartabiliyor olması bu kara tablo içindeki en önemli teselli kaynağımızdır. 320 seyyar mutfak bölgede her gün sıcak yemek dağıtıyor. Kızılay yemek adedi 20 milyon, ekmek 22 milyon adedi buldu.

Toplam 1,6 milyon depremzedenin barınma ihtiyacını karşılamış durumdayız.

100 ülkeden yardım çağrısına cevap aldık

100 ülkeden yardım çağrısına cevap aldık. 84'ü toplamda 10 bin 943 arama kurtarma personeli ile sahadaki çalışmalara katıldı. 4 ülkenin ekibi çalışmalarını tamamlayıp geri döndü. Bu rakamın dünyadaki toplam arama kurtarma kapasitesinin çok önemli bölümüne tekabül ettiğinin altını çizmek isterim.

30 bin konutun inşasına hemen başlıyoruz

Depremi yıktığı veya oturulamaz hale getirdiği her evi, her iş yerini yeniden yapıp hak sahiplerine teslim edeceğiz. Mart başı itibarıyla 30 bin konutun inşaatına hemen başlayabiliyoruz. Kaybedecek tek bir dakikamız bile olmadığını bilinciyle hasar tespiti biten her yerde derhal inşa çalışmasına geçeceğiz. Amacımız, 1 yıl içinde deprem bölgesinin tamamındaki konut ihtiyacını çözecek sayıda kaliteli ve güvenli yapının inşasını tamamlamaktır.

Bu sürede çadır, konteynır, prefabrik yapılar, otel odaları, kamu misafirhaneleri, diğer illerimizdeki kiralık konutlarla depremzedelerin geçici barınma ihtiyaçlarına cevap vermeyi planlıyoruz.

Bölgede yeni inşa edilecek konutlar ve şehirlerle ilgili hazırlıklara Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız ile TOKİ tarafından başlanmıştır.

Yerinde ihya edilebilecekleri yerinde, taşınması gerekenleri uygun alanlarda inşa edeceğimiz konutlarla depremin yıkımlarını tümüyle telafi edeceğiz. Hiçbir vatandaşımızı maddi-manevi açıdan sahipsiz bırakmayacak, yardım ve barınma çalışmalarının sürmesini sağlayacağız.

Yıkılan binaların yüzde 98'i 1999 öncesi yapılmış

Depremi yıktığı ya da oturulamaz hale gelen yerleri hak sahiplerine teslim edeceğiz. Kentsel dönüşümünü sağladığımız 3 milyon 300 bin konutta ülkemizin yapı deprem güvenliğine önemli katkıda bulunmuştur. Böylece 24 milyon insanımızı huzurla oturacakları konutlara kavuşturduk. Son afette yıkılan tüm binaların yüzde 98'inin 1999 yılı öncesi inşa edilenler olması bize bina standardı ve denetimi konusunda kat

ettiğimiz ilerlemeyi göstermekle birlikte işi daha sıkı tutmamız gerektiğini de hatırlatıyor. Kaybedecek tek bir dakikamız bile olmadığının bilinciyle hasar tespiti biten her yerde derhal inşaat çalışmalarına geçeceğiz.

Yılgınlığa, bezginliğe, yorgunluğa, yeise asla kapılmadan, beraberce bu felaketin acısını dindirecek, yarasını saracak, kayıplarını telafi edeceğiz.

100 bin lira nakdi yardım

İlk etapta oturulamaz hale gelen hane başına 15 bin lira taşınma ve 5 bin lira ile 2 bin lira arasında kira yardımı. Hane başına 10 bin lira destek yardımı yapacağımızı açıklamıştık.

Acil ihtiyaçlar için 100 bin lira nakdi yardımlarda bulunuyoruz. Vatandaşlarımıza ilave destekler de yapacağız. Devlet ve millet olarak el ele vererek hiçbir mağdur ve mazlumu sahipsiz bırakmayacağız.

Bankalardan 50 milyar 'dayanışma' desteği

Bankacılık sektörümüz, Hazine ve Maliye Bakanlığımız öncülüğünde 2022 karlarını yüzde itibariyle belli bir oranını şu an itibariyle 50 milyar lira civarında bunları dayanışma paketi olarak depreme tahsis ettiler. Bu meblağ depremzedeler için yapılacak çalışmalarda kullanılacaktır.

Bölgedeki işletmelere yönelik ilave kredi garanti fonu kefaletli kaynaklar hazırlanmıştır. Ülkemizin ihracatına 20 milyar dolar katkıda bulunan bölgenin ayağa kalkmasını sağlamak için her türlü katkıyı sağlayacağız.

Vergi ertelemelerinden bankacılık düzenlemelerine kadar pek çok unsuru içeren yaklaşık 638 bin mükellefimiz yararlanacaktır.

136 milyon 589 bin lira bağışta bulunma kararı aldık

Kabine üyeleri, kabine toplantısına katılan kamu görevlileri olarak, depremzedeler için AFAD'a toplam 136 milyon 589 bin lira bağışta bulunma kararı aldık.

AFAD'a yapılan şimdilik tutarı 8, 3 milyar lirayı bulan yardımların tamamını deprem bölgesi için kullanıyoruz. Yarın akşam saat 20.00'de KKTC ve Azerbaycan'daki tüm televizyon kanalları ve radyoların katılımı ile 'Türkiye Tek Yürek' sloganıyla bir yardım kampanyası düzenlenecek.

Katar'dan 10 bin konteyner yolda

Deprem bölgelerinde kurulan çadır sayısının 175 bini, konteyner sayısının ise 5 bin 400'ü geçti.

Katar'dan yola çıkmaya başlayan 10 bin konteyneri ülke içi ve dışından yapacağımız takviyelerle ihtiyaç sahiplerinin hizmetine vereceğiz.

Kamu misafirhaneleri başta olmak üzere diğer barınma tesislerini de bu amaçla kullanıyoruz. Kredi ve Yurtlar Kurumumuza bağlı yurtlarımızı da öğrencilerimizin mağduriyetine meydan vermeden depremzedelere açtık.

Binlerce üniversite öğrencimiz, akademisyenimiz, idari personelimiz deprem bölgesinde çalışmalarda aktif görev alıyor.

Emniyet teşkilatımız 73 bin, Jandarmamız 65 bin personeliyle bölgede her konuda gece gündüz hizmet veriyor. Bölgede görev yapan 38 bin kahraman Mehmetçiğimize yaptıkları fedakarlık ve gayretleri için bir kez daha teşekkür ediyorum.

Kılıçdaroğlu'na SPK tepkisi

Bir olmamız gereken zamanda sosyal medyada iftira atıldı. Bu iftiralar milletim tarafından asla affedilmeyecek.

Bir olmamız, yekpare hareket etmemiz gereken zamanda ne yazık ki Türkiye'de siyaset belli bir bölümüyle, ana muhalefet, ciddi manada çirkinleşti.

Bu tür yalanlarla sosyal medyada yalanlar öbür taraftan bakıyorsunuz kalkıyor Borsa İstanbul'daki atılan adımlarla SPK'nın önünde gösteri yapıyor. Bu milletin paralarının SPK'da veya farklı yerlerde yok edildiğinden bahsediyor. Gün bir ve beraber olma zamanıdır. Bu tür şeylerle ilgili elinde belgen varsa, hayat boyu zaten bu tür belgelerle konuşmadın. Hayatın hep yalanlarla hareket ettin. Bu arada yalancının mumu yatsıya kadar yanar. Senin mumun çoktan yandı ve hala yanmaya devam ediyor.

Bozguncuların fitnelerine, yalanlarına, hezeyanlarına kesinlikle itibar etmeden, ülkemizden bu felaketin izlerini silmek için var gücümüzle çalışıyoruz. Her türlü çirkefligi sergileyenleri biz de not ediyoruz.

Şimdi yaraları sarma, acıları dindirme, yıkılanları yapma, milyonlarca insanımızı yeniden hayata bağlama vakti.

10 ilde okullarda devam şartı aranmayacak

10 ilde MEB'e bağlı okullarda devam şartı aranmayacak.

Kredi ve Yurtlar Kurumumuza bağlı yurtlarımızı öğrencilerimizin mağduriyetine meydan vermeden depremzedelere açtık.

Binlerce üniversite öğrencimiz, akademisyenimiz, idari personelimiz deprem bölgesinde çalışmalarda aktif görev alıyor.

Hayvancılıktaki krize bir darbe de deprem vurdu

Ali Ekber YILDIRIM

15 Şubat 2023 Çarşamba

Depremi yıktığı 10 ilde kırsaldan gelen taleplerin neredeyse tamamı hayvancılıkla ilgili. Çiftçiler, kırsalda yaşayanlar için hayvanları evin bireyi gibidir. Tek geçim kaynağı hayvancılık olanlar var. Kendisi kadar hayvanlarının yiyeceği yemi, suyu dert ediniyor. Hayvanlarının dışarıda kalmasına gönlü razı olmuyor. Bu nedenle yem istiyorlar. Hayvanları için çadır veya barınacak bir yer istiyorlar.

COVID-19 salgınının ilk günlerinde de yazmıştım. Fabrikaları, işyerlerini kapatabilirsiniz ama ineğin memesini kapatamazsınız. Düzenli olarak sağlamak zorundasınız. Sağdığınız sütün toplanması, alınması gerekiyor. Süt bekleyince, soğuk zincire dahil edilmeyince bakteri üretir.

Deprem bölgesinde hayvanları olduğu için bölgeyi, köyünü terk edemeyenler var. Bu nedenle kurulan çadır kentlere gidemeyen çiftçiler var. Enkaz altında kalan hayvanlarının çıkarılmasını, yaşayan hayvanlarının beslenmesi için yem ve su istemeleri bundan. Kış şartlarında ve birçok yerde kar olması nedeniyle hayvanlar dışarıya, meraya da çıkarılamıyor. Bu nedenle kırsaldaki sorunu yerinde çözmek gerekiyor.

2022'DE DOMUZ HARIÇ TÜM IRKLARDA HAYVAN VARLIĞI AZALDI

Zaten büyük bir çıkmazda, krizde olan hayvancılık sektörü bu depremle yeni bir darbe daha yedi. Türkiye İstatistik Kurumu 9 Şubat'ta 2022 yılına ait "Hayvansal Üretim İstatistikleri"ni açıkladı. Veriler hayvancılıkta yaşanan derin krizi açıkça ortaya koyuyor. Büyükbaş, küçükbaş, kümes hayvanları, kısacası sektörün tüm kesiminde bir küçülme var. Hayvan varlığında düşüş var.

Türkiye'nin toplam hayvan varlığı 2021 yılında 75 milyon 759 bin 569 baş iken 2022'de 73 milyon 472 bin 214'e düştü. Hayvan varlığı bir yılda 2 milyon 287 bin 355 baş azaldı.

Ayrıntılara bakıldığında Türkiye İstatistik Kurumu'na göre, büyükbaş hayvan sayısı bir önceki yıla göre yüzde 5,6 azalarak 18 milyon 36 bin 117 baştan 17 milyon 24 bin başa düştü.

Büyükbaş hayvanların yüzde 99'unu oluşturan sığır varlığı aynı dönemde 17 milyon 850 bin 543 baştan 16 milyon 851 bin başa düşerek yüzde 5,6 azaldı. Yaklaşık 1 milyon azalma, inek kesiminin boyutlarını gösteriyor.

Manda varlığındaki düşme ise daha yüksek. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın manda yoğurdu tükettiğini söylemesinden sonra manda yoğurdu talebinin artmasına rağmen Türkiye'nin manda varlığı son 1 yılda yüzde 7,4 azaldı. Manda sayısı 2022'de geçen yıla göre 185 bin 574 baştan 171 bin 835 başa geriledi.

Tür ve ırklarına göre hayvan sayıları (2021, 2022)

Hayvan türleri	2021			2022			Değişim (%)
	Sayı (Baş)	Büyükbaş, küçükbaş ve diğer hayvan sayıları içerisindeki pay (%)	Toplam hayvan sayıları içerisindeki pay (%)	Sayı (Baş)	Büyükbaş, küçükbaş ve diğer hayvan sayıları içerisindeki pay (%)	Toplam hayvan sayıları içerisindeki pay (%)	
Toplam	75.759.569		100,0	73.472.214		100,0	
Büyükbaş	18.036.117	100,0	23,8	17.023.791	100,0	23,2	-5,6
Sığır	17.850.543	99,0	23,6	16.851.956	99,0	22,9	-5,6
Kültür	8.824.784	49,4	11,6	8.295.825	49,2	11,3	-6,0
Kültür melezi	7.641.100	42,8	10,1	7.324.866	43,5	10,0	-4,1
Yerli	1.384.659	7,8	1,8	1.231.265	7,3	1,7	-11,1
Manda	185.574	1,0	0,2	171.835	1,0	0,2	-7,4
Küçükbaş	57.519.204	100,0	75,9	56.265.750	100,0	76,6	-2,2
Koyun	45.177.690	78,5	59,6	44.687.888	79,4	60,8	-1,1
Merinos	3.994.791	8,8	5,3	3.958.934	8,9	5,4	-0,9
Yerli	41.182.899	91,2	54,4	40.728.954	91,1	55,4	-1,1
Keçi	12.341.514	21,5	16,3	11.577.862	20,6	15,8	-6,2
Kıl keçisi	12.051.957	97,7	15,9	11.320.208	97,8	15,4	-6,1
Tiftik keçisi	289.557	2,3	0,4	257.654	2,2	0,4	-11,0
Diğer	204.248	100,0	0,3	182.673	100,0	0,2	-10,6
Deve	1.204	0,6	0,0	1.193	0,7	0,0	-0,9
Domuz	1.353	0,7	0,0	1.648	0,9	0,0	21,8
At	83.718	41,0	0,1	74.359	40,7	0,1	-11,2
Eşek	95.809	46,9	0,1	86.455	47,3	0,1	-9,8
Katır	22.164	10,9	0,0	19.018	10,4	0,0	-14,2

KÜÇÜKBAŞ HAYVANDA EN BÜYÜK KAYIP KEÇİDE

Türkiye İstatistik Kurumu 2022 Hayvansal Üretim İstatistikleri'ne göre, küçükbaş hayvan varlığında da son 1 yılda 1 milyon 253 bin 454 baş azalma oldu. Koyun varlığı 45 milyon 177 bin baştan 44 milyon 687 bin başa düşerek yüzde 2,2 azaldı. Aynı dönemde keçi varlığında ise yüzde 6,2 azalma oldu. Türkiye'nin keçi varlığı 12,3 milyon baştan 11,5 milyon başa geriledi. Tiftik keçisindeki azalma yüzde 11 ile çok daha yüksek.

SADECE DOMUZ VARLIĞI ARTTI

Diğer hayvan ırklarında da önemli düşüşler var. Sadece domuz sayısında ise artış oldu. Deve sayısında yüzde 0,9 azalma olurken at varlığında yüzde 11,2 azalma, eşek sayısında yüzde 9,8 ve katır sayısında da yüzde 14,2 düşüş oldu. Domuz sayısı ise 2021'den 2022'ye yüzde 21,8 artış kaydedildi. Türkiye'nin domuz varlığı 1353 baştan 1648 başa çıktı.

YAPAĞI, TİFTİK, YAŞ İPEK KOZASI ÜRETİMİ AZALDI, BAL ÜRETİMİ ARTTI

Bir önceki yıla göre yapağı üretimi 2022 yılında yüzde 1,2 azalarak 84 bin 885 ton, kıl üretimi yüzde 4,6 azalarak 6 bin 393 ton, tiftik üretimi ise yüzde 10,9 azalarak 417 ton olarak gerçekleşti. İpek böcekçiliği faaliyeti yapan köy sayısı bir önceki yıla göre yüzde 15,9 oranında azalarak 559 oldu. İpek böcekçiliği ile uğraşan hane sayısı yüzde 12,9 oranında azalarak 1761 adet oldu. Açılan tohum kutusu sayısı bir önceki yıla göre yüzde 7,5 oranında azalarak 5 bin 577 adet, yaş ipek kozası üretimi ise bir önceki yıla göre yüzde 10 oranında azalarak 76 tondan 69 tona geriledi. Aynı dönemde bal üretimi ise 2021 yılına göre yüzde 22,8 artarak 96 bin 344 tondan 118 bin 297 tona yükseldi.

KÜMES HAYVANLARININ HEPSİNDE AZALMA VAR

TÜİK tarafından açıklanan 2022 Hayvansal Üretim İstatistikleri'ne göre, kümes hayvanlarında da bütün türlerde azalma var. Kümes hayvanı sayısı toplamda yüzde 7,9 azaldı. 2021 yılında 398 milyon 115 bin adet olan kümes hayvan sayısı 2022'de 31 milyon 531 bin adet düşüşle 366 milyon 584 bin adet oldu. Tavuk sayısında yüzde 7,7 azalma olurken, et tavuğunda yüzde 7,1 ve yumurta tavuğu sayısında da yüzde 9,3 düşüş kaydedildi. En büyük düşüş ise hindi varlığında yaşandı. Türkiye'nin hindi varlığı 2021 yılına göre 2022'de yüzde 22 azalarak 4 milyon 704 adetten 3 milyon 670 bin adede düştü. Aynı dönemde ördek sayısında yüzde 19,9 ve kaz sayısında da yüzde 6,2 azalma yaşandı.

Kümes hayvanları sayıları (2021, 2022)

Hayvan türleri	2021		2022		Değişim (%)
	Miktar (Bin adet)	Pay (%)	Miktar (Bin adet)	Pay (%)	
Kümes hayvanları	398.115	100,0	366.584	100,0	-7,9
Tavuk	391.394	98,3	361.096	98,5	-7,7
Et tavuğu	270.393	69,1	251.290	69,6	-7,1
Yumurta tavuğu	121.001	30,9	109.806	30,4	-9,3
Hindi	4.704	1,2	3.670	1,0	-22,0
Ördek	540	0,1	432	0,1	-19,9
Kaz	1.478	0,4	1.386	0,4	-6,2

TÜİK, Hayvansal Üretim İstatistikleri, 2022. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

DEPREM HAYVANCILIĞA YENİ BİR DARBE VURDU

10 ilde yaşanan deprem felaketi zaten zor durumda olan hayvancılığa yeni bir darbe vurdu. Türkiye, büyükbaş hayvan varlığının yüzde 12'sinin küçükbaş hayvan varlığının ise yüzde 16'sının bulunduğu 10 ilde henüz tespitler tamamlanmasa da çok sayıda hayvanın telef olduğu biliniyor. Bölgedeki bazı üreticiler ellerindeki hayvanları satarak veya keserek bu işi bırakmak istiyor. Yem tedarikinde, et ve süt satışında yaşanan sorunlar nedeniyle hayvancılık yapmak istemeyenler var. Hayvancılık yaparken depremde yaşamını yitirenler var. Dolayısıyla bölgede hayvancılığın olumsuz etkilendiği ve toparlamanın ciddi zaman alacağı görülüyor.

KIRMIZI ET FİYATI FIRLADI

Deprem öncesinde de yükselmeye başlayan kırmızı et fiyatı son bir haftada zirve yaptı. Dana bıçak kesimi kilo başına 175 lirayı buldu. Yeterli sayıda hayvan olmadığı için fiyatlar günlük 5-10 lira artıyor. Telefonla görüştüğüm Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği Derneği (SETBİR) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hüseyin Özşenoğulları, depremin hayvancılık sektörünü de olumsuz etkilediğini belirterek Kahramanmaraş, Elibistan'ın dana temininde önemli merkezlerden biri olduğunu, Gaziantep, Diyarbakır ve Urfa'nın küçükbaş hayvancılıkta çok önemli olduğunu söyledi.

SETBİR Başkan Yardımcısı Hüseyin Şenoğulları: "Ben 40 yıldır bu sektörün içerisindeyim. Böyle bir dönemi, hayvancılığın böyle bir kısıkaç içerisine düştüğünü hiç görmedim. Hayvan varlığı zaten yok. İşletmeler, besihanelerde yeterli hayvan yok. Depremin etkileri ve şimdi Ramazan ve Kurban Bayramı geliyor. Turizm sezonu geliyor. Kurbanda kesilecek yeterli sayıda hayvan yok. Kesseniz fiyatlar daha çok yükselecek. Tüketici zaten et alamıyor. Bu kısıkaçtan kurtulmak için hızlı bir şekilde çözüm üretmemiz gerekiyor" bilgisini verdi.

Özetle, hayvancılık sektörü uzun zamandan bu yana zaten sıkıntılı bir süreçten geçiyor. Üstüne depremin yıkıcı etkisi eklendi. Ramazan, Kurban Bayramı ve turizm sezonu et talebini artıracak. Bu et nasıl temin edilecek? Hayvancılıkta yıllarca uygulanan yanlış politikaların ülkeyi getirdiği bu çıkmazdan üreticiye de tüketiciye de zarar vermeden çıkmanın yolu mutlaka bulunması gerekiyor.

Vatandaşını sevmeyen vatanseverler ülkesi!

Alaattin AKTAŞ

15 Şubat 2023 Çarşamba

Bizde vatansever olmayan kimse yok! Herkes memleket sevdalısı! İyi ki öyleyiz; ya bir de aksi olsaydı, değil mi...

Peki şu çok sevdiğimizi söylediğimiz vatan ne? Türk Dil Kurumu sözlüğü vatani "**Bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçası**" olarak tanımlıyor.

Yani vatan dediğimiz sonuçta toprak parçası. Evet toprak parçası. Bir toprağın vatan olabilmesinin olmazsa olmaz koşulu da üstünde bir halkın yaşıyor olması.

Bu topraklarda da Türk halkı yaşıyor. Kimse etnik yönle çekmeye kalkışmasın, konu o değil, herkesin cebinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı var ve tanım olarak herkes Türk.

Biz vatanımızı çok seviyoruz değil mi... Kimi bu vatan için zaten gerçekten ölüyor da, lafa geldi mi hepimiz canımızı feda etmeye hazırız!

Sahi öyle miyiz? Bu toprak parçasını vatan yapan vatandaşı sevmeden vatan sevilebilir mi?

Vatandaşı öldürerek, diri diri toprağa gömerek vatan sevilebilir mi?

İnsanı sevmeyenin, canlıyı sevmeyenin toprak sevgisi, vatan sevgisi olabilir mi?

Sözde olur tabii ki...

"**Vatan, bayrak, ezan**" dedin mi akan sular duruyor ya da duruyor gibi oluyor.

Hiçbir şeyin durduğu yok!

Kendimize yalan söylüyoruz!

Biz kendimize yalan söyleyip ikna olunca başkasının söylediği aynı doğrultudaki yalana da anında inanıveriyoruz...

Karşılıklı bir alışveriş bu; yalan üzerine kurulu bir sözleşme...

Binlerce insanı kim gömdü?

Bu köşede dün şunu yazdım; tekrar etmek istiyorum:

"Diyelim ortada bir eksiklik, bir yanlışlık, bir gecikme var. Ya da çok iyi yapılmış, dört dörtlük bir iş. İki durumda da her şey apaçık ortada.

Bir değerlendirme yapacaksınız.

Bu olumlu durumu sağlayan ya da olumsuzluğa yol açanı 'kim olduğuna bakarak' değerlendiriyorsanız, kendinizi sorgulayın!"

Çok büyük bir felaket yaşadık. Depremi çok uzağında, fiziki anlamda hiç etkilenmediği halde bu yıkımı içinde hisseden, empati yapan, gözyaşı döken milyonlar var. Gerçek sorumluların kim olduğunu gören milyonlar...

Ama sorumluları **"sırf benden"** diye görmezden gelen milyonlar da var. Eksik yapılanları dile getirenleri anında vatan haini ilan etmeye kalkışan sözde vatanseverler...

Diğer yanda vatandaşı umursamayan onlarca sözde vatansever siyasetçi de var... Öyle ki onların bazıları deprem konusunda kılını kıpırdatmamış; bugüne kadarki bir dizi yanlış politikaya ortak olmuş, hiçbir gün yanlışla yanlış diyememiş ve suskun kalmış ama şimdi çıkıp **"Bu koşullarda seçim olmaz, olmamalı"** diye Anayasa'yı delmenin yollarını gösterme peşinde olan siyasetçiler.

Hiç kuşkusuz cebine daha fazla para girmesi için bir yandan **"vatan-bayrak-ezan"** nutukları atan ama içten içe vatandaşa düşmanlık eden, binlerce insanın diri diri gömülmesine yolaçan sözüm ona vatanseverler de var... Daha birkaç gün önce de vurguladım; bunlar yalnızca sanıldığı gibi müteahhitler değil. Müteahhitler zincirde bir halka yalnızca. İmar planı değişikliği yapan belediyeler, oradaki yetkililer, projeleri usulüne uygun olmasa da onaylayanlar... Binlerce insanın ölümünü üç beş müteahhide yıkmak, **"Aslında gerçek sorumluları gözden kaçırmak istiyoruz"** demekten başka anlam taşımaz.

Var, daha var! Kefensiz gömülenler var bu devirde. Hiç bulunamayacak olanlar da, mezarı bilinemeyecek olanlar da.

Ama biz vatanseveriz, neyse ki, hepimiz hem de; vatandaşı sevmesek de olur! Diri diri gömsek de, kefensiz gömsek de!

Yoksullaştır, bir de bilgisiz bıraktın mı, tamam!

Bu iki kavramın bir araya gelmesi bir taraf için müthiş avantaj, bir taraf için ise çok dramatik bir durum.

Yöneten için çok büyük avantaj... Zaten bu durumun oluşmasını sağlayan da onlar. Amaç bu!

Hem yoksul, hem bilgi eksikliği, dolayısıyla bilinç eksikliği.

Bakmayın cahil cesaretiyle her şeyi bildiğini sananlara...Bilgisi olmayan insan sorgular mı? Her söyleneni doğru kabul eder. Zaten bu insanların çoğu, ülkeyi yönetmesi için kendisinin seçtiği kişiyi ilahlaştırmıştır. Aslında kendisine hizmet etmesi için seçtiği kişi adeta kutsaldır; her söylediği doğrudur, tartışılmazdır. Biat etme aşamasıdır bu. Hele bir de yoksul düştü mü...

Bir girdabın içindedir artık. Ne para var, ne sorgulayacak bilgi ve dolayısıyla muhakeme yeteneği. Söylenen her şey, yapılan her şey doğrudur, eksiksizdir.

Para yoksa bilgi de pek işe yaramıyor ki! Bile bile bir çaresizlik girdabına giriyor insan.

Şimdi bizde genel anlamda ikisi de yok; ne para var, ne sorgulayacak kadar bilgi.

Ne güzel değil mi, zaten kolay yönetebilmenin olmazsa olmaz koşulu bu.

Aşama aşama bu sağlandı işte.

Doğrudan yatırımlarda giriş azaldı, çıkış arttı

Naki BAKIR

15 Şubat 2023 Çarşamba

Türk sermayesinin yurt dışına net doğrudan yatırımları, yıllık yüzde 7,4 artışla 4,6 milyar dolar olurken, yabancı doğrudan yatırım girişi yüzde 14,2 azalarak 5,9 milyar dolara geriledi.

Türkiye'ye doğrudan yabancı sermaye yatırımları son yıllarda belirgin biçimde azalırken, yurt dışına Türk sermaye göçü hızlandı. 2022 yılında Türklerin yatırım için yurt dışına götördükleri sermaye tutarı, yabancıların yıl boyu doğrudan yatırım için getirdiği net sermaye tutarının yüzde 80'ine yaklaştı. Merkez Bankası veri setinden yapılan belirlemelere göre geçen yıl doğrudan sermaye yatırımı için toplam 6 milyar 482 milyon dolar getirdiler. Önceki yatırımlarında yıl boyunca gerçekleştirdikleri 582 milyon dolarlık tasfiye düşülünce geçen yılki net doğrudan yabancı sermaye yatırım girişi, önceki yılda gerçekleşen tutardan yüzde 14,2 daha az olmak üzere 5 milyar 900 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Türk girişimciler ise geçen yıl çeşitli ülkelerde yatırım için toplam 4 milyar 904 milyon doları yurt dışına transfer ettiler. Yıl içinde gerçekleşen 313 milyon dolarlık tasfiye ile netleştirince 2022'de doğrudan yatırım için yurt dışına aktarılan Türk sermayesi net 4 milyar 591 milyon dolar olarak hesaplandı. Yurt dışına net doğrudan yatırım tutarı geçen yıl yüzde 7,4 arttı. Buna göre doğrudan yatırım için dışarı götürülen yerli sermaye, dışarıdan doğrudan yatırıma gelen sermayenin yüzde 77,8'i ile tarihi en yüksek düzeyine ulaştı.

Geçen yıl doğrudan yatırıma gelen yabancı sermayeden bu amaçla giden Türk sermayesi düşülünce 2022 yılındaki net girişin sadece 1,3 milyar dolar olduğu belirlendi. Bu tutar 2006-2007 yıllarında 16 milyar doların üzerinde bulunuyordu. Yabancıların gayrimenkul alımları ile yabancı firmaların Türkiye'deki, Türk firmalarının da yurt dışındaki grup firmalarına kullandırdığı kredi ve kaynaklar bu tutarların dışında yer alıyor.

Tersine seyir

Net 17 milyar 982 milyon dolarlık yabancı doğrudan sermaye yatırım girişi kaydedilen 2006 yılında, yurt dışına doğrudan yatırım için götürülen net Türk sermayesi sadece 924 milyon dolarla bunun yüzde 5,4'i düzeyinde bulunuyordu. İzleyen yıl net yabancı girişi 18 milyar 394 milyon dolar olurken, giden Türk sermayesi de 2 milyar doları aşarak gelen tutarın yüzde 11,4'üne ulaştı.

Küresel kriz yılın 2008'den itibaren gerilemeye başlayan, izleyen iki yılda 6 milyar dolar dolayında gerçekleşen yabancı doğrudan yatırım girişleri, 2011 ve 2012 yıllarında yeniden 10 milyar doların üzerine çıkarken, Türkiye'de özelleştirme portföyünün boşalması ve ülke görünümüne ilişkin algının değişmesi gibi faktörlerin etkisiyle geriledi. Pandemi yılı olan 2020'de 4 milyar 401 milyon dolara kadar düşen net yabancı doğrudan sermaye yatırım girişi, 2021'de 6 milyar 873 milyon dolar oldu.

Buna karşılık Türk sermayesinin doğrudan yatırım için dışarıya götürdüğü tutar 2011'de 2 milyar doları, 2012'de 4 milyar doları aştı, 2014'te 4 milyar 963 milyon dolarla en yüksek yıllık düzeyi gördü, izleyen yıl da yaklaşık aynı düzeyde gerçekleşti. İzleyen yıllarda 2-3 milyar dolar dolayında seyreden sermaye göçü son iki yılda tekrar hızlandı ve 2021'de 4 milyar 274 milyon, 2022'de 4 milyar 591 milyon dolar oldu. Doğrudan yatırım için giden yerli sermayenin bu amaçla gelen ve yıllar itibarıyla azalışta olan yabancı sermayeye oranı 2009'da yüzde 25'i, 2012'de yüzde 40'ı, 2020'de yüzde 60'ı aştı, 2022'de ise yüzde 80'e yaklaştı.

Türk sermayesinin yurt dışına doğrudan yatırımlarında geçen yıl da en büyük payı Hollanda aldı. 2022 yılında bu ülkeye yapılan 1 milyar 931 milyon dolarlık doğrudan yatırım transferi toplam tutarın yüzde 39,4'ünü oluşturdu. Geçen yıl 1 milyar 182 milyon dolarlık Türk yatırımı gerçekleşen ABD toplamda yüzde 24,1, Almanya da 368 milyon dolarla yüzde 7,5 pay aldı. Buna göre yurt içi yerleşiklerin yurt dışına yaptıkları yatırımların yüzde 71'i bu üç ülkeye gitti. Bu ülkeleri yüzde 5,6 payla BAE, yüzde 4,3 payla İngiltere izledi. İsviçre, Lüksemburg, Makedonya, Yunanistan ve Romanya en çok Türk yatırımı kaydeden on ülke arasında yer aldı.

En çok yatırım finansa

2022 yılında Türklerin yurt dışına doğrudan yatırımlarının 3 milyar 3 milyon dolarlık bölümünün hizmetler sektörü, 935 milyon dolarının madencilik ve taş ocaklığı, 883 milyon dolarının imalat sanayii, 81 milyon dolarının enerji, 1 milyon dolarının su temini, kanalizasyon ve atık yönetimi, 1 milyon dolarının da tarıma yönelik olduğu belirlendi. Hizmetler sektörü yatırımları içinde ise en büyük pay 1 milyar 242 milyon dolarla finans sektörüne yönelik bulunuyor. Bunu 790 milyon dolarla gayrimenkul faaliyetleri izliyor. İmalat sanayii alt sektörleri içinde geçen yıl en fazla yatırım yapılan ise 505 milyon dolarla gıda, içecek ve tütün ürünleri.

Cari açık finansmanı için önemli

Küresel yatırımcıların bir ülkeye fabrika ve üretim tesisleri kurarak, şube açarak veya var olan bir şirketi tamamen veya kısmen satın alarak yaptıkları yatırımlar olan yabancı doğrudan sermaye yatırımı girişleri, cari açığın sağlıklı finansman aracı olması dolayısıyla ödemeler dengesi açısından büyük önem taşıyor. Ülkeye yeni teknoloji girmesi, sürekli üretim yapan bir ekonomik birim kurulmuş veya devralınmış olması, yeni istihdam alanları açılması ve ihracat imkânları ortaya çıkarması nedeniyle önemli bir unsur olan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarındaki net girişlerde yaşanan artışlar ekonomik büyümeyi de beraberinde getiriyor. Son yıllarda ise net doğrudan yatırım girişlerinin giderek azaldığı gözleniyor.

Esfender KORKMAZ

Eğitim, beşeri yatırım ve beşeri sermayedir

15 Şubat 2023 Çarşamba

Dünkü yazımda, deprem bölgesinde yurtların boşaltılması ve uzaktan eğitimin, ayrıca topluma bir sosyal maliyet getireceğini yazmıştım. Çünkü eğitim yalnızca eğitim yapana hem özel fayda hem de topluma sosyal fayda sağlar.

Eğitim özel fayda sağlar; kişiye bilgi ve beceri sağlar. Kişilerin bilgi ve becerilerinin artması, onlara daha iyi iş olanakları ve güvencesi sağlar. Hayat boyu gelir faydası sağlar.

Eğitim sosyal fayda sağlar; Eğitimle ve özellikle yükseköğretimle, nitelikli ve vasıflı iş gücü oluşur. Bu durum ekonomide toplam verimlilik artışı yaratır. Eğitilmiş ve uzmanlaşmış insanların iş verimi artar. Verimlilik artışı, daha yüksek katma değer yaratır ve millî gelirden fert başına büyüme artar. Kalkınma hızlanır. Teknolojik gelişme artar.

Eğitilmiş toplumlarda popülizm, kayırmacılık, yolsuzluğa karşı toplum daha fazla bilinçli olur. Yine toplumda siyasi istismarlara karşı daha erken tepki oluşur ve bu istismarlar daha kolay önlenir.

Özellikle gelişmekte olan ülkelerde çağdaş topluma geçiş hızlanır. Toplumda sosyal ilişkiler daha düzgün işler. Eğitilmiş insan, ideolojik ve terör etkisi altına daha zor girer. Sosyal sorunlara daha doğru ve daha objektif bakar. Topluma karşı olan görevlerinde daha titiz, daha saygılı ve daha sorumlu davranır. Bu tür toplumlarda insan ilişkileri, insan hakları ve demokratik özgürlükler daha iyi gelişir. İnsanların daha mutlu olmasının önü açılmış olur.

Çevre bilinci gelişir. Eğitimli toplumlar, çevrenin daha iyi korunmasında ve çevreye verilen zararlara karşı durmakta daha hassastır. Bu şartlarda çevreye verilen zararlar azalır.

Eğitim, demokrasi ve demokratik kurumların yerleşmesi ve gelişmesine de yardımcı olur. Eğitim, insanların analiz kapasitelerini artırır. Eğitimsiz insanlar, ideolojik saplantılara, hurafelere, daha kolay inanır ve daha hızlı militanlaşır.

Eğitim suç işleme eğiliminin azalmasına da yardımcı olmuştur. Eğitim seviyesi daha yüksek olan Batı medeniyetleri içinde suç eğilimi daha düşüktür.

Eğitim bilgi ve beceri kazandırmakta, vasıflı iş gücü arzını artırmaktadır. Vasıflı iş gücü ekonomide verimliliği ve üretilen malın kalitesini artıran bir faktördür.

Ar-Ge, teknolojik gelişme, büyümenin ve kalkınmanın en kritik ögesidir.

Eğitimin sosyal faydasını hesaplamak hemen hemen mümkün değil. Her şeyden önce bu fayda her ülkeye, her kişiye ve konjonktüre bağlı olarak çok değişir. Ayrıca maddi ve manevi çok fazla etkisi olduğu için bunları parasal olarak değerlendirmek çok zor ve doğru ve hatasız bir sonuç almak da çok kolay değildir.

Eğitim insana yapılan bir yatırım (beşeri yatırım ve beşeri sermaye)'dir.

Son asırda beşeri sermayenin kalkınmada artı bir değer yarattığı daha iyi anlaşılmıştır. Bir insan yetiştirmek, uzman yapmak, bir fabrika kurmaktan daha zordur. Daha da önemlidir. Hele hele çağımızda. Artık makine ikinci planda kalmıştır. Zaten vasıflı insan olmazsa, sermaye de olsa, fabrika kuramazsınız. Teknoloji üretemezsiniz.

Beyin göçü, bir fabrika kurup başka ülkeye bedava vermek demektir.

İktisadın babası olarak kabul edilen Adam Smith, "*çok fazla emek ve zaman maliyeti ile eğitilen insan, pahalı bir makine ile karşılaştırılabilir*" demiştir.

Dahası, maddi sermaye, konjonktürün iyileşme dönemlerinde, insani sermayeden daha hızlı büyür. Buna karşılık şoklara karşı dayanıksızdır, depresyon ve kriz dönemlerinde küçülür.

Beşeri yatırım sermaye ise nesillere bilgi ve teknoloji aktarılması nedeniyle her zaman kümülatif olarak büyür.

İbrahim Kahveci

Vatani sevmek nasıl olurmuş...

Vatani satmanın nasıl olduğunu Cumhurbaşkanı Erdoğan 2015 yılında açıklamıştı... Erdoğan o konuşmasında **“Vatani satmak, yüksek faizle, yüksek enflasyonla, kötü yönetimle ülkenin ve milletin kaynaklarını heba etmekle olur”** demişti.

Şimdi iki konuşma metni daha vereceğim: “Meseleyi siyasallaştırıp, Türkiye’nin deprem konusundaki yeterliliğini tartışmaya açmak bu saatte yapılacak insanlık dışı bir yaklaşımdır” İç İşleri Bakanı Süleyman Soylu -2020

“İkazda bulunanı ‘vay hain!’ diye yaftalamaya kalkarsan bu memlekette hiçbir problemi çözemezsin. Problemler küçüleceğine büyür.” Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu

Kim ikaz etmiş? Bakalım...

“Değerli arkadaşlar, son olarak imar affıyla ilgili de bir hatırlatma yapayım çünkü vebali boynunuza olacak, biz muhalefet edeceğiz. Biz elbette vatandaşımızın mülkünün bir barınma hakkı çerçevesinde kayıt altına alınmasını sonuna kadar destekliyoruz ama **barınma hakkı ile rantiyeciyi ayırmazsanız böyle varlık barışı olmaz arkadaşlar. O binalar denetimden geçmeden o binaları kayıt altına alırsanız arkadaşlar, yarın öbür gün olabilecek her şeyde vebal altında olacaksınız. O binalar bir depremde yıkıldığında binlerce, on binlerce, yüz binlerce insanımız hayatını kaybedebilecek.** O binaları kayıt altına aldığımızda arkadaşlar, onlara iskân belgesini verdiğimizde o binalar yıkılmayacak, kentsel dönüşüm yavaşlayacak, bunu böyle bilin çünkü 10 kat kaçak binası olan bir insana siz dersiniz ki “Arkadaş, ben senin binana kayıt veriyorum, temize çıkarıyorum” o insan o binayı yıkmaz...»

Bu uyarıyı kim mi yapmış? Bana göre bu sözleri söyleyen tam bir vatanseverdir. Sorunu görmeyen, sorunu örtenle sorunu gören ve soruna dikkate çeken aslında kim oluyormuş...

Evet, bu uyarıyı 'İmar Barışı' esnasında HDP Milletvekili Garo Paylan yapmıştır... Vatani sevmek nasıl olurmuş dersiniz örnekler yukarıda...

Deprem sürecini 3 aşamaya ayırmıştım

1-Deprem öncesi dönem: Deprem paralarını dahi harcayıp, İmar Barışları ile para toplayıp, Merkez Bankası'nın yedek akçelerini bile bütçe açığını kapatmakta kullanarak adeta bir şey yapmadan bekledik.

2-Deprem dönemi: Önceki gün saat saat Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın açıklamaları eşliğinde ilk 2 günü verdim. Adeta ilk 32 saat bir şey yapılmadı. Deprem sonrası 32 saat geçmiş ve bölgedeki toplam arama-kurtarma ekibi sayısı sadece 12 bin 181...

Bugün Deprem sonrasını ele alacağız... Yani önümüzdeki günlerin, ayların ve hatta yılların muhasebesini yapacağız... Odak noktamız ise VATAN SEVGİSİ...

MALİYET VE YÖNETİM KABİLİYETİ

Evet, asrın felaketini yaşadık. İki büyük deprem aynı gün ve aynı bölgede oldu... Ama asrın ihmalini de yine biz yaptık.

Liyakatsiz, itaate dayalı yönetim tarzının getirdiği sonuç ortada...

Ya deprem sonrası ne olacak? Yüz milyar dolara varabilecek bir maliyet söz konusu. Sadece inşaat maliyetinin 22 milyar dolar olacağını Gelecek Partisi Sözcüsü Serkan Özcan açıkladı.

Kasada para yok: Ne MB'nin ihtiyat akçesi ne de 128 milyar dolardan sonra döviz...

Bu maliyeti para basarak karşılayamayız. Bu maliyetin sadece bir kısmını iç borçlanma yoluna giderek karşılarız. Ama oraları da kilitledik. MB ve BDDK Bankacılık sektörünü adeta hapsetti.

Ana argüman dış finansman... Orada da liyakatsiz, itaate dayalı yönetim modelinin getirdiği risk oranı yüzde 10 faizi karşımıza çıkartıyor. Bakın bu yüzde 10 faiz dolar faizidir... Buna kimse dayanamaz.

O zaman ne yapmalı?

İşte vatan sevmek tam da burada karşımıza çıkıyor. Vatanını seven kim varsa; ülkenin doğru bir ekonomi yönetimi ile doğru finansman yolları ile depremin yaralarının sarılmasına katkı sağlaması gerekiyor.

Ülkesini seven kim varsa akıl, bilim, liyakat ne varsa yeniden yönetime almalıdır (geçiş dönemi için).

Lafla peynir gemisinin yürümediğini deprem öncesi dönemde ve depremin ilk günlerinde çok ama çok net gördük. Ölmemesi gereken binlerce insanımız bu yüzden öldü... Binlerce canımız gitti.

Şimdi daha ne bekliyoruz.

Vatanı sevmek, Ülkeyi sevmek, Milleti sevmek bu kadar mı zor.

Aslında vatanı sevmek, vatan çıkarlarını kendi kişisel koltuk çıkarlarının üstünde tutmak demektir. Belki de bu dönemde vatana yapılacak en büyük hizmet, beceremeyen liyakatsiz bütün kadroların tasfiyesini sağlayacak bir geçiş dönemi ardından derhal erken yenilenmedir.

Depremin ilk 2 günü yapılan ihmallerden dolayı ölenlerin vebali hepimizin üzerindedir. Bu vebali kim nasıl ödeyecek?

15 Şubat 2023, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Tarihe geçecek bir yayın

Bu akşam saat 20.00'de ATV stüdyolarında "**Türkiye Tek Yürek**" adı altında tarihi bir bağış kampanyası başlatılacak. 8 ulusal kanal logolarını kaldırarak deprem mağdurları için el ele verecek. **Nihat Hatipoğlu**'ndan **Acun Ilıcalı**'ya kadar TV kanallarının ekran yüzleri moderatörlük yapacak. Birçok ünlü isim telefonlara cevap verecek. İsteyen TV kanalı da bu özel yayını kendi platformunda yayınlayabilecek.

Dünkü yazımda biraz bahsetmiştim. 33 bin bina yıkıldı ya da yıkılacak. 6 bin bina orta, 60 bin bina ise az hasarlı. Nereden bakarsanız bakın acil olarak 40 bin yeni binaya ihtiyacımız var. Hiçbir ülke ekonomisi bu ağır yükü kaldıramaz. Pandemiden sonra oluşan ekonomik kriz ve küresel enflasyon canavarıyla mücadele eden ülkemiz şimdi asrın deprem felaketiyle karşı karşıya. Bu akşamki "**Türkiye Tek Yürek**" kampanyasından çok ümitliyim. Milletimize yakışan, dünya tarihine geçecek bir bağışın toplanacağını ümit ediyorum.

DENİZ BAYKAL'I DA UĞURLADIK

Türkiye siyaset tarihinden bir **Deniz Baykal** geçti. **Baykal** dün TBMM'de düzenlenen resmi bir törenle son yolculuğuna uğurlandı. İlkeli bir devlet adamı olarak adını yakın tarihe yazdırdı. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, bütün yoğunluğuna rağmen ayağının tozuyla cenaze namazına yetişerek vefasını gösterdi. Önemli bir detay dikkatlerden kaçmadı. **Erdoğan**, **Deniz Baykal**'a kaset kumpası kuranlarla ve onu sırtından hançerleyenlerle tokalaşmadı.

GERİDE YÜREK YAKAN HATIRALAR KALDI

Çevre ve Şehircilik Bakanı **Murat Kurum**, şubat ayı sonunda inşaat faaliyetlerine başlayacaklarını açıkladı. Bir yandan da deprem bölgesinden müjdeli haberler gelmeye devam ediyor. Geçmiş depremlerde, göçük altında en fazla 187 saat kalındığını duymuştuk. 200 saati geçmesine rağmen hâlâ mucizelerle karşılaşmamız bizi ayakta tutuyor. Bugünler de geçecek.

Devletimizin tüm yaraları saracak güçte olduğunu biliyoruz. Ama 10 bin yıllık tarihi olan şehirlerin, içine sevdiklerimizi de alarak gözlerimizin önünde yıkılıp gitmesini unutmamız çok zor olacak. Kimbilir o enkaz yığınlarının altında ne hikâyeler, ne hatıralar kaldı. Milletçe çok üzgünüz ama ayağa kalkacağız. Şimdi yaşadıklarımızdan ders alma ve yaraları sarma zamanı. Allah bir daha böyle afetler yaşatmasın.

ABD'DE ÇEVRE FELAKETİ VE UFO'LAR!

ABD'nin Ohio eyaletinde kimyasal yük taşıyan trenin kaza yapması sonucu büyük bir çevre felaketi yaşandı. Deniz canlıları ölürken şehir suları da kullanılamaz hale geldi. Bu konuyu haber yapmaya çalışan gazeteci de gözaltına alındı. Beyaz Saray bu skandalı kapatmaya çalışıyor. ABD yönetiminin gündeminde ise UFO'lar var. Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Sözcüsü **Kirby**, tanımlanamayan gök cisimlerinin vurulduğunu, endişelenecek bir durumun olmadığını söyledi. Bu açıklamanın ardından birçok UFO görüntüsü sosyal medyada dolaşıma girdi. ABD yönetimi iki günlük de olsa **gündemi değiştirmeyi** başardı.